

اندیشه صعود
موسسه تخصصی آموزشی

نمونه سؤالات مهم آزمون نهایی
درس تاریخ ۳

به نام پر نشان بی نشان
آموزش و پرورش استان تهران - منطقه ۱۸
دبیرستان غیر دولتی اندیشه صعود
سال تحصیلی ۱۴۰۲ - ۱۴۰۱

ردیف

طراح: مهدی رضا خادملو

ادب، بازدارنده است.

با ما، در اندیشه صعود باشید ...

اسامی افراد، شخصیت و چهره هایی که در کتاب تاریخ ۳ آمده است.

درس ۱: تاریخ نگاری و منابع دوره معاصر

۱	میرزا مهدی خان استرآبادی: نویسنده کتاب جهانگشای نادری و دره نادره، (اسم ایشان در پاورقی آمده است).
۲	میرزا محمد صادق موسوی: نویسنده کتاب گیتی گشی در باره سلسله زندیه، (اسم ایشان در پاورقی آمده است).
۳	عباس میرزا: ولیعهد فتحعلی شاه و فرمانده ایران در جنگ های اول و دوم ایران و روس
۴	ناصرالدین شاه: چهارمین پادشاه ایران که در دوره ایشان دارالطباعه، دارالت ترجمه همایونی و دارالفنون در کشور ایجاد شد. هم چنین ایشان به دلیل سفر به خارج سفرنامه دارد. ضمن این که او به نقاشی و شعر هم علاقه داشت.
۵	محمد حسن خان اعتماد السلطنه: رئیس دارالت ترجمه همایونی، مورخ درباری عصر ناصری و نویسنده کتاب صدرالتواریخ
۶	سر هنری راولینسون: افسر و دیپلمات انگلیسی که موفق به خواندن خط میخی شد.
۷	خاوری شیرازی: نویسنده کتاب تاریخ ذوالقرنین
۸	محمدجعفر خورموجی: نویسنده کتاب حقایق الاخبار ناصری
۹	میرزا فتحعلی آخوندزاده: نویسنده رساله ایراد
۱۰	رضا قلی خان هدایت: مورخی که به دلیل مصنوع نویسی مورد اعتراض میرزا فتحعلی آخوند زاده قرار گرفت.
۱۱	میرزا محمد ناظم الاسلام کرمانی: نویسنده کتاب تاریخ بیداری ایرانیان
۱۲	میرزا احسن خان مشیرالدوله پیرنیا: مورخ دوره معاصر
۱۳	عباس اقبال آشتیانی: مورخ دوره معاصر
۱۴	محمدابراهیم باستانی پاریزی: مورخ دوره معاصر
۱۵	مظفرالدین شاه: پنجمین پادشاه و به دلیل سفر به خارج سفرنامه دارد.
۱۶	میرزا صالح شیرازی: منتشر کننده اولین روزنامه در ایران به نام کاغذ اخبار، او هم چنین سفرنامه نویسی دوره قاجار بود.
۱۷	امیرکبیر: منتشر کننده دومین روزنامه در ایران به نام وقایع اتفاقیه که بعداً اسمش دولت علیه ایران شد.
۱۸	ایرج افشار: برجسته ترین سندپژو و نسخه شناس (اسمش در متن کتاب نیامده است).
درس ۲: ایران و جهان در آستانه دوره معاصر	
۱	سلطان حسین صفوی: آخرین شاه صفوی که در برابر افغان ها شکست خورد و اصفهان صفویه سقوط کردند.
۲	تهماسب دوم: فرزند شاه سلطان حسین که توانست از دست افغان فرار کند و به کمک بزرگان افشار و قاجار برای مدتی به قدرت برسد.
۳	نادر افشار: رئیس ایل افشار که به تهماسب دوم در برابر افغان ها کمک کرد. او سپس در دشت مغان و با شروط خاص به پادشاهی ایران رسید. حمله به هند و پیروزی در نبرد کرنال از مهم ترین اقدامات ایشان بود.
۴	فتحعلی خان قاجار: پدر بزرگ آقامحمدخان، کسی که به تهماسب دوم در جنگ با افغان کمک کرد. اما در جنگ کشته شد.
۵	عادل شاه: (علیقلی خان) برادرزاده نادر افشار که بعد از کشته شدن نادر به عنوان جانشین وی حکومت کرد.
۶	ابراهیم شاه: دیگر برادرزاده نادر افشار که جای برادرش (عادل شاه) به قدرت رسید.

۷	شاهرخ: نوه نادر که در مشهد به حکومت رسید.
۸	آقامحمدخان: مؤسس سلسله قاجار که حکومت زندیه و شاهرخ افشار در خراسان را برچید.
۹	کریم خان زند: مؤسس سلسله زندیه و مشهور به وکیل الرعایا (وکیل مردم)
۱۰	لطفعلی خان زند: آخرین فرمانروای زند که توسط آقامحمدخان دستگیر و کشته شد.
۱۱	محمد صادق، اشرف و میرزا بابا: نقاشان برجسته مکتب شیراز در دوره کریم خان زند
	بخش جهان در آستانه معاصر
۱۲	محمد بابر: نواده تیمور و مؤسس سلسله گورکانیان هند (مغولان کبیر)
۱۳	بهادر شاه دوم: آخرین فرمانروای گورکانیان هند (اسمش در زیر عکس آمده است.)
۱۴	امپراتوری هند و بریتانیا: ملکه انگلستان بعد از اشغال هند
۱۵	ملکه ویکتوریا: ملکه مقتدر انگلستان که در دوران ایشان این کشور به قدرت اول دنیا تبدیل شد. او به بخش هایی بزرگی از آفریقا، آسیا، اقیانوسیه و آمریکای شمالی دست یافت.
۱۶	چارلز یکم: پادشاه انگلیس در جدال با مجلس
۱۷	اولیور کرامول: ریاست مجلس انگلستان در جدال با پادشاه، ایشان تنها رئیس جمهور تاریخ انگلستان است.
۱۸	جورج واشنگتن: رهبر مبارزان آمریکایی علیه انگلیس که بعداً به عنوان اولین رئیس جمهور تاریخ آمریکا انتخاب شد.
۱۹	ولتر: روشنفکر فرانسوی که از اطاعت انسان از عقل مادی و مبارزه با خرافات سخن می گفت.
۲۰	مونتسکیو: روشنفکر فرانسوی که از تفکیک قوای سیاسی و حقوق بشر دفاع می کرد.
۲۱	روسو: روشنفکر فرانسوی که بر اهمیت انتخابات تأکید می کرد و تشکیل حکومت را حاصل قراردادی اجتماعی می دانست.
۲۲	لویی شانزدهم: پادشاه فرانسه در زمان وقوع انقلاب کبیر که توسط انقلابیون خشمگین با گیوتین سر بریده شد.
۲۳	ماری آنتوانت: همسر لویی شانزدهم که به دلیل دخالت ها در حکومت توسط انقلابیون با گیوتین کشته شد.
۲۴	ناپلئون بناپارت: فرمانده توانمند فرانسه در جنگ با متحدان اروپایی که بعداً با کودتا به عنوان امپراتور فرانسه به قدرت رسید.
۲۵	پتر کبیر: تزار روس که کشور عقب مانده و منزوی روسیه را با سیاست و اقدام های خود متحول کرد و در مسیر پیشرفت و توسعه طلبی سیاسی و نظامی قرار داد.
	درس ۳: سیاست و حکومت در عصر قاجار (از آغاز تا پایان سلطنت ناصرالدین شاه)
۱	آقامحمدخان: پسر بزرگ محمد حسن خان قاجار که پس از کشته شدن پدر به دست زندیان، به اسارت درآمد و مدت های طولانی به عنوان گروگان در شیراز بود. پس از مرگ کریم خان از این فرصت استفاده کرد و به استرآباد (گرگان) گریخت و با متحد کردن افراد ایل قاجار، به جنگ زندیان رفت و د رنهایت به قدرت رسید.
۲	فتحعلی شاه: پس از مرگ آقامحمدخان، برادرزاده اش، باباخان که به فتحعلی شاه معروف شد، زمام امور کشور را به دست گیرد.
۳	محمدشاه: پسر عباس میرزا که بعد از مرگ پدر، توسط فتحعلی شاه به جانشینی خود برگزیده شد.
۴	میرزا ابوالقاسم خان قائم مقام فراهانی: به محمدشاه کمک کرد تا با سرکوب چند تن از عموها و برادرانش که مدعی سلطنت بودند، به تخت پادشاهی بنشینند. اگرچه تدابیر قائم مقام موجب سر و سامان یافتن امور کشور شد، اما دسیسه گری های مخالفانش بعد از ۷ ماه باعث شد که این صدراعظم لایق توسط محمدشاه کشته شود.
۵	حاجی میرزا آقاسی: مراد و معلم محمدشاه که درویش مسلک بود و به جای قائم مقام فراهانی به صدارت نشست. در دوران صدارت آقاسی نفوذ دولت های روسیه و انگلستان در ایران افزایش یافت.
۶	میرزا تقی خان فراهانی (امیرکبیر): ولیعهد ناصرالدین میرزا که پس از مرگ محمدشاه با درایت ایشان ناصرالدین شاه بر تخت شاهی نشست. او تربیت یافته قائم مقام فراهانی بود. به دلیل توطئه و دسیسه مخالفان داخلی و خارجی به سرنوشت قائم مقام دچار شد و اصلاحاتش به نتیجه مطلوب نرسید.
۷	میرزا حسین خان سپهسالار: صدراعظم نوگرا و ترقی خواه ناصرالدین شاه که باعث سفرهای این شاه به فرنگ شد.

۸	میرزا رضا کرمانی: قاتل ناصرالدین شاه
۹	آصف الدوله: یکی از فرماندهان فتحعلی شاه در جنگ با روس ها که به دلیل سستی در جنگ سبب شکست ایران شد.
۱۰	سرگور اوزلی: سفیر انگلستان که برای مذاکره به ایران آمد. (اسم ایشان در پاورقی آمده است.)
۱۱	سر جان ملکم: سفیر انگلستان که برای مذاکره به ایران آمد. (اسم ایشان در پاورقی آمده است.)
۱۲	سر هارد فورد جونز: سفیر انگلستان که برای مذاکره به ایران آمد. (اسم ایشان در پاورقی آمده است.)
۱۳	گلداسمیت: ژنرال انگلیسی که با قرارداد خود سبب جدایی بخشی از سیستان و بلوچستان ایران و ضمیمه آن به هندوستان شد.
۱۴	بارون رویتز: یهودی انگلیسی تبار که به کمک سپسپهالار با ناصرالدین شاه قرارداد رویتز را بست. اما این قرارداد با اعتراض مردم لغو شد. سپس ناصرالدین شاه به عنوان غرامت امتیاز بانک شاهنشاهی در ایران را به ایشان داد.
۱۵	حاج ملا علی کنی: رهبر مخالفان با قرارداد رویتز که سبب لغو آن شد.
۱۶	تالبوت: با ناصرالدین شاه قرارداد انحصاری خرید و فروش توتون و تنباکو در داخل و خارج از ایران را به مدت ۵۰ سال بست.
۱۷	آیت الله میرزا حسن شیرازی: رهبر مخالفان با قرارداد تالبوت که با صدور فتوای مشهور «الیوم استمال تنباکو و توتون به ای نحو کان در حکم محاربه با امام زمان (عج) است.» سبب لغو آن شد.
۱۸	نایلتون بناپارت: منعقد کننده قرارداد فین کنشتاین با فتحعلی شاه که بعداً آن را لغو کرد.
درس ۴: اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار	
۱	مظفرالدین شاه: در دوره ایشان برای مقابله با قحطی، کشاورزان به کشت سیب زمینی که تازه از فرنگ آمده بود تشویق می شدند.
۲	مسیونرهای اروپایی و آمریکایی: مبلغان دین مسیحی در ایران که نخستین مدرسه های جدید را تأسیس کردند.
۳	امیر کبیر: گل سرسبد مدرسه های جدید، مدرسه دارالفنون بود که به همت امیرکبیر و با هدف آموزش علوم و فنون جدید به دانشجویان ایرانی در داخل کشور، بنیان نهاده شد.
۴	میرزا حسن رشیدیه: یکی از شخصیت های فرهنگی عصر قاجار بود که برای تأسیس مدرسه های جدید به ویژه در دوره تحصیلی ابتدایی در شهرهای مختلف ایران بسیار تلاش کرد و در این راه رنج ها و سختی های فراوانی کشید. هدف رشیدیه از برپایی مراکز آموزشی جدید، فراهم آوردن شرایط برای سواد آموزی به فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه بود.
۵	بی بی خانم استرآبادی: از جمله زنان فاضل دوره قاجار که مدرسه دوشیزگان را به منظور تحصیل دختران در تهران تأسیس کرد.
۶	محمد غفاری: معروف به کمال الملک، نقاش مشهور دوره ناصری
۷	میرزا علی اکبر خان مَزین الدوله (نقاش باشی): به دستور ناصرالدین شاه در محل فعلی دارالفنون یک تالار نمایش ساخت. این تماشاخانه بیشتر مکانی خصوصی بود که شاه و برخی از درباریان در آنجا از نمایش هایی که به اجرا در می آمد، دیدن می کردند.
درس ۵: نهضت مشروطه ایران	
۱	آیت الله سید محمد طباطبایی: مهم ترین علمای مبارز علیه استبداد و استعمار در داخل ایران
۲	آیت الله سید عبدالله بهبهانی: مهم ترین علمای مبارز علیه استبداد و استعمار در داخل ایران
۳	آیت الله شیخ فضل الله نوری: مهم ترین علمای مبارز علیه استبداد و استعمار در داخل ایران، تفکر مشروطه مشروعه داشت.
۴	آیت الله شیخ عبدالله مازندرانی: مهم ترین علمای مبارز علیه استبداد و استعمار در خارج از ایران (نجف)
۵	آیت الله حاج میرزا حسین طهرانی: مهم ترین علمای مبارز علیه استبداد و استعمار در خارج از ایران (نجف)
۶	آیت الله محمد کاظم خراسانی: مهم ترین علمای مبارز علیه استبداد و استعمار در خارج از ایران (نجف)
۷	میرزا صالح شیرازی: از اولین دانشجویان اعزامی به خارج بود و سفرنامه او از معروف ترین این آثار است. او در سفرنامه اش به روشنی از اندیشه های نوین غربی، به ویژه نظام حکومت مشروطه انگلیس، تعریف و تمجید کرده است.
۸	حاج زین العابدین مراغهای: نویسنده سیاحت نامه ابراهیم بیگ، او در این سفرنامه، اوضاع نابسامان کشور به زبان ساده بیان گردیده و در مقابل، از ویژگی های مثبت تمدن غرب سخن گفته است.
۹	میرزا ملکم خان: از روشنفکران عصر قاجار که آثار ایشان در پیدایش مشروطه خواهی مردم مؤثر بود.

۱۰	میرزا یوسف خان مستشار الدوله: از روشنفکران عصر قاجار که آثار ایشان در پیدایش مشروطه خواهی مردم مؤثر بود.
۱۱	عبدالرحیم خان طالبوف: از روشنفکران عصر قاجار که آثار ایشان در پیدایش مشروطه خواهی مردم مؤثر بود.
۱۲	میرزا فتحعلی آخوندزاده: از روشنفکران عصر قاجار که آثار ایشان در پیدایش مشروطه خواهی مردم مؤثر بود.
۱۳	ناصرالدین شاه: پادشاهی خودکامه بود که در طی حکمرانی پنجاه ساله‌اش، با شیوه های استبدادی، از ابراز علنی انتقادهای مردم جلوگیری می کرد.
۱۵	مظفردالدین شاه: جانشین ناصرالدین شاه، فردی سست عنصر، بی اراده و بیمار بود و توانایی سروسامان دادن به امور کشور را نداشت. اما در عین حال، رئوف و مهربان بود.
۱۶	عین الدوله: صدراعظم مستبد مظفردالدین شاه که اداره مملکت به او سپرده شده بود.
۱۷	نوز بلژیکی: طبق قرارداد گمرکی ایران و روسیه کارگزار روس ها در امور گمرک ایران بود. او با لباس روحانیان و در حالی که قلیان به دست داشت، عکس گرفت. عکس او در محرم ۱۲۸۳ش در میان مردم عزادار پخش و موجب اعتراض مردم شد.
۱۸	شعاع السلطنه: حاکم فارس در دوره مظفردالدین شاه که با ستمگری های خود، موجب نارضایتی مردم شده بود.
۱۹	غلامرضا خان آصف الدوله: حاکم خراسان بود و مردم این بخش از ستمگری های به جان آمده بودند.
۲۰	آیت الله سید محمد طباطبایی: به همراه مردم تهران در یک شورش عمومی، ساختمان بانک استقراضی روسیه در تهران را با خاک یکسان کردند.
۲۱	سید عبدالله بهبهانی: به همراه مردم تهران در یک شورش عمومی، ساختمان بانک استقراضی روسیه در تهران را با خاک یکسان کردند.
۲۲	میرزا مصطفی آشتیانی: به همراه مردم تهران در یک شورش عمومی، ساختمان بانک استقراضی روسیه در تهران را با خاک یکسان کردند.
۲۳	علاءالدوله: حاکم تهران در ماجرای فلک بستن بازرگانانی (در یک توضیح آمده است).
۲۴	حاج سیدهاشم: تاجر خوشنام قند، که توسط حاکم تهران به فلک بسته شد. (در یک توضیح آمده است).
۲۵	حاج میرزا ابوالقاسم امام جمعه: داماد مظفردالدین شاه که از جانب شاه به امامت جمعه تهران منصوب شده بود و در اعتراضات مردم از شاه و دربار پشتیبانی می کرد.
۲۶	آیت الله طباطبایی: بعد از مهاجرت صغری چند بار به مظفردالدین شاه نامه نوشت و خواسته های مردم و بی اعتنائی عین الدوله را به او یادآور شد. اما این نامه ها یا به دست شاه نرسید و یا به آن ها توجه نکرد.
۲۷	شیخ محمد واعظ: سخنرانان مشروطه خواهان که بعد از مهاجرت صغری به دستور عین الدوله دستگیر و تبعید شد.
۲۸	سید عبدالحمید: طلبه جوانی که در اعتراضات بعد از مهاجرت صغری به شهادت رسید.
۲۹	شیخ فضل الله نوری: روحانی طراز اول تهران که در جریان مهاجرت کبری به قم در کنار آیت الله بهبهانی و آیت الله طباطبایی حضور داشت و بر استحکام قیام افزود.
۳۰	مظفردالدین شاه: در برابر مهاجران کبری و بست نشینان سفارت انگلستان تسلیم خواسته های مردم شد. او عین الدوله را عزل کرد و فرمان تشکیل مجلس شورای ملی را در ۱۴ مرداد ۱۲۸۵ صادر کرد.
۳۱	محمدعلی شاه: بعد از مرگ مظفردالدین شاه به سلطنت رسید. او مخالف صدرصد مشروطیت در ایران بود و در نهایت مجلس را به توپ بست.
۳۲	سعدالدوله: نماینده اعیان تهران؛ یکی از شش نماینده مجلس اول که برای کمیسیون تدوین «متمم قانون اساسی» انتخاب شد.
۳۳	حاج امین الضرب: نماینده تجار؛ یکی از شش نماینده مجلس اول که برای کمیسیون تدوین «متمم قانون اساسی» انتخاب شد.
۳۴	حاج سید نصر الله سادات اخوی: نماینده علما؛ یکی از شش نماینده مجلس اول که برای کمیسیون تدوین «متمم قانون اساسی» انتخاب شد.
۳۵	سید حسن تقی زاده: نماینده تبریز؛ یکی از شش نماینده مجلس اول برای کمیسیون تدوین «متمم قانون اساسی»
۳۶	مشار الملک: یکی از شش نماینده مجلس اول که برای کمیسیون تدوین «متمم قانون اساسی» انتخاب شد.

۳۷	مستشارالدوله: یکی از شش نماینده مجلس اول که برای کمیسیون تدوین «متمم قانون اساسی» انتخاب شد.
۳۸	میرزا علی اصغر خان امین السلطان – اتابک اعظم: از مخالفان جدی مشروطه که در اروپا به سر می برد و محمدعلی شاه او را به کشور دعوت کرد، تا ریاست دولت را به وی بسپارد و به کمک ایشان، دوباره نظام استبدادی را حاکم سازد. او توسط یکی از طرفداران مشروطه ترور شد.
۳۹	لیاخوف: افسر روسی و فرمانده بریگاد قزاق که مجلس شورای ملی را به توپ بست.
۴۰	آیت الله سید محمد طباطبایی: مشروطه خواهی که بعد از به توپ بستن مجلس، توسط قزاق ها دستگیر، شکنجه و تبعید شدند.
۴۱	آیت الله سید عبدالله بهبهانی: مشروطه خواهی که بعد از به توپ بستن مجلس، توسط قزاق ها دستگیر، شکنجه و تبعید شدند.
۴۴	میرزا جهانگیر خان شیرازی (صو اسرافیل): مشروطه خواهی که بعد از به توپ بستن مجلس، به دستور شاه اعدام شدند.
۴۵	ملک المتکلمین: مشروطه خواهی که بعد از به توپ بستن مجلس، به دستور شاه اعدام شدند.
۴۶	سید جمال واعظ اصفهانی: مشروطه خواهی که بعد از به توپ بستن مجلس، به دستور شاه اعدام شدند.
۴۷	سید حسن تقی زاده: بعد از به توپ بستن مجلس، به سفارت انگلستان پناهنده شد و بعداً از کشور خارج شد.
۴۸	ستار خان و باقر خان: از رهبران مقاومت مردم تبریز علیه استبداد صغیر محمدعلی شاه بودند. آنان بیش از نه ماه در برابر دشمنان مشروطه مقاومت کردند. آنچه آنان را در هدف هایشان پابرجا نگاه می داشت، حمایت مراجع تقلید مقیم نجف از مشروطه بود.
۴۹	آیت الله محمد کاظم خراسانی: از مراجع تقلید مقیم نجف که از نهضت مشروطه در برابر استبداد صغیر حمایت می کردند.
۵۰	آیت الله سید عبدالله مازندرانی: از مراجع تقلید مقیم نجف که از نهضت مشروطه در برابر استبداد صغیر حمایت می کردند.
۵۱	آیت الله حاج میرزا حسین تهرانی: از مراجع تقلید مقیم نجف که از نهضت مشروطه در برابر استبداد صغیر حمایت می کردند.
۵۲	محمدعلی شاه: با فتح تهران به سفارت روسیه پناهنده شد و به این ترتیب حکومت استبدادی او به پایان رسید. با حمایت روس و انگلیس، بدون محاکمه و حتی با پرداخت حقوق سالیانه راهی بندر ادسا در روسیه فرستاده شد.
۵۳	شیخ فضل الله نوری: بعد از فتح تهران تنها کسی که به پای میز محاکمه رفت و اعدام شد.
۵۴	احمد میرزا: پس از فتح تهران مجلسی فوق العاده به اتفاق آرا، محمدعلی شاه از سلطنت خلع، و پسر دوازده ساله او، احمد میرزا ولیعهد، به مقام سلطنت برگزیده شد.
۵۵	عضدالملک: چون احمدشاه به سن قانونی سلطنت نرسیده بود، این شاهزاده که بزرگ خاندان قاجار بود، به عنوان «نایب السلطنه» انتخاب شد.
۵۶	ستار خان و باقر خان: به هم رته جمعی دیگر از طرفداران مشروطه که برای نهضت فداکاری و مجاهدت کرده بودند، چون ملاحظه کردند که مستبدان دوره استبداد و دشمنان دیروز مشروطه، دوباره زمامدار مملکت شدند، بسیار ناخشنود و معترض بودند. آنان همچنین خواستار اخراج افراد تندرو و افراطی نظیر تقی زاده از مجلس بودند.
۵۷	پیرم خان ارمنی: پس از پیروزی مشروطه خواهان، با فرصت طلبی مدارج ترقی را به سرعت طی کرده بود، مأمور دستگیری شیخ فضل الله نوری شد. این عالم روحانی پس از یک محاکمه فرمایشی، به شهادت رسید.
۵۸	سید محمد طباطبایی و سید عبدالله بهبهانی: از رهبران اعتدالیون مجلس دوم بودند. آنان مذهب را سدی محکم در برابر ظلم و بی عدالتی می دانستند و اجرای شریعت را در دستور کار خود قرار داده بودند. طباطبایی توسط دمکرات ها ترور شد.
۵۹	سید حسن تقی زاده: رهبر فرقه دمکرات ها در مجلس دوم که بر جدایی دین از سیاست تأکید می ورزیدند تا مشروطه را از جنبه های دینی تهی کنند و نهضت را از آرمان های اصیل آن دور سازند.
۶۰	مورگان شوستر آمریکایی: معروف ترین چهره ای بود که با اختیارهای وسیعی که مجلس دوم به او داد، شروع به انجام اصلاح هایی دامنه دار در امور مالی و گمرک ها کرد. این اقدام او سبب منظم شدن دستگاه اقتصادی کشور می شد.
۶۱	صمصام السلطنه: نخست وزیر ایران که از ترس اشغال پایتخت توسط روس ها، تسلیم شد و مجلس دوم شورای ملی را منحل کرد.
۶۲	آیت الله آخوند خراسانی: مرجع بزرگ شیعه مقیم عراق، بعد از اشغال ایران توسط روس ها، تصمیم گرفت به سوی ایران حرکت کند، تا مردم را برای مقاومت در برابر زورگویی بیگانه، بسیج کند.
۶۳	ثقه الاسلام تبریزی: مبارز علیه اشغالگری های روس که توسط سربازان تزاری اعدام شد.

	درس ۶ جنگ جهانی اول و ایران
۱	مهدی سودانی: رهبر مردم سودان علیه استعمار انگلستان
۲	امیر عبدالقادر: رهبر مردم الجزایر علیه استعمار فرانسه
۳	کاندی: رهبر مردم هند در مقابله با استعمار انگلستان
۴	سیمون بولیوار: رهبر جنبش استقلال طلبانه مردم آمریکای لاتین
۵	ویلهم یکم: فرمانروای پروس که به کمک صدراعظم خود سرزمین های آلمانی زبان را متحد و امپراتوری آلمان را تأسیس کرد.
۶	بیسمارک، صدراعظم آلمان که به مرد آهنین شهرت داشت.
۷	ویلهم دوم: جانشین ویلهلم اول که درایت صدراعظم مقتدری چون بیسمارک به سرعت به مسیر پیشرفت و اقتدار گام نهاد.
۸	فردیناند: ولیعهد اتریش که آغاز جنگ جهانی اول با قتل او به دست یک جوان صرب در ساریوو بود.
۹	پتر کبیر: تزار قدرتمند و توسعه طلب روسیه
۱۰	لنین: رهبر بلشویک های روسیه علیه تزار، سه شعار داشت؛ صلح، زمین، نان- همه قدرت از آن شوراهای، تسلط کارگران بر تولید
۱۱	رئیسعلی دلواری: به همراه دلاور مردان تنگستانی، دشتستانی و دشتی به فرماندهی علیه استعمار انگلیس به پا خاستند.
۱۲	ناصر دیوان کازرونی: رهبر مردم کازرون علیه استعمار انگلستان که با شجاعت و شهامت با نیروهای انگلیسی نبرد کردند و ضربه های سنگینی به آنان وارد آوردند.
۱۳	وثوق الدوله: حسن وثوق نخست وزیر رژیم پهلوی که قرارداد ۱۹۱۹م. را امضا کرد.
۱۴	آیت الله مدرس: یکی از جدی ترین مخالف قرارداد ۱۹۱۹م.
	درس ۷: ایران در دوره حکومت رضاشاه
۱	آیرون ساید: فرمانده نظامی نیروهای انگلیسی در ایران در کودتای ۱۲۹۹ (کودتای سیاه) علیه احمدشاه
۲	سیدضیاءالدین طباطبایی: سیاستمداران وابسته به انگلستان و از نقش آفرینان کودتای سیاه
۳	رضاخان: یکی از فرماندهان نظامی دوره قاجار که برای اجرای کودتای سیاه در نظر گرفته شد.
۴	احمد شاه: کودتای سیاه علیه او انجام گرفت و آیرون ساید به ایشان چنین القا کرد که حرکت نظامی رضاخان به سوی تهران، برای حفظ کشور و سلطنت ضروری است.
۵	سردار سپه: لقب رضاخان بعد از موفقیت ایشان در کودتای سیاه و فرماندهی او در ارتش
۶	میرزا کوچک خان: قیام کننده در گیلان علیه استعمار و استبداد
۷	شیخ محمد خیابانی: قیام کننده در تبریز علیه استعمار و استبداد
۸	شیخ خزعل: رئیس قبیله محیسین شاخه ای از قبیله بنی کعب خوزستان و با نفوذترین فرد در منطقه که توسط رضاخان کشته شد.
۹	آتاتورک: رئیس جمهور ترکیه که رضا شاه به تقلید از او به مبارزه با همه سنت های اسلامی پرداخت.
۱۰	آیت الله مدرس: رضا شاه ابتدا او را به خواف در خراسان تبعید کرد. پس از فراهم شدن زمینه، وی را از خواف به کاشمر بردند و پس از مدت کوتاهی، در ۱۰ آذر ۱۳۱۶ او را در همان جا مسموم کردند و به شهادت رساندند.
	درس ۸: جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن
۱	ژوزف استالین: بعد از مرگ لنین به عنوان دبیر کل حزب کمونیست شوروی انتخاب شد. او مخالفت خود را به مرگ محکوم می کرد یا به اردوگاه های کار اجباری در سیبری فرستاد که هیچگاه از آنجا باز نگشتند.
۲	بنیتو موسولینی: رهبر حزب فاشیست ایتالیا که آرام آرام و به کمک صاحبان صنایع، زمین داران و نظامیان، که خواستار دولتی مقتدر بودند، قدرت را در این کشور به دست گرفت.
۳	آدلف هیتلر: او ابتدا وارد حزب نازی شد. استعداد زیادی در تحریک احساسات مردم و جنجال آفرینی داشت. با حمایت صاحبان صنایع، اشراف زمین دار و افسران ارتش، صدراعظم آلمان شد. سپس به عنوان پیشوا قدرت را در آلمان در دست گرفت.
۴	موتسو هیتو: امپراتور معاصر انقلاب میجی در ژاپن (اسمش در زیر عکس آمده است).

۵	چرچیل: نخست وزیر انگلستان، بعد از حملات آلمان به انگلستان، با سخنرانی های قاطع، مهیج و تأثیرگذار خود مردم کشورش را به مقابله با نازی ها فراخواند.
۶	مائو: رهبر حزب کمونیست چین
۷	محمدرضا شاه: بعد از استعفای رضا شاه و تبعید ایشان به جزیره موریس در اقیانوس هند، به پادشاهی ایران انتخاب شد.
۸	دریادار غلامعلی بایندر: فرمانده نیرو دریایی ایران در زمان اشغال کشور در جنگ جهانی دوم که به همراه جمعی از هم رزمانش به مقابله با متفقین برخاستند و به شهادت رسیدند.
۹	مهاتما گاندی: رهبر استقلال هند در برابر استعمار انگلیس
۱۰	بالفور: وزیر خارجه انگلیس و کسی که با اعلامیه خود بعد از جنگ جهانی اول، سبب مهاجرت یهودیان به قدس شد.
۱۱	انورسادات: رئیس جمهور مصر، نخستین رئیس یک کشور عرب و مسلمان بود که با وساطت آمریکا با اسرائیل صلح کرد.
	درس ۹: نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران
۱	ویلیام ناکس دارسی: امتیاز کشف و استخراج نفت و گاز ایران را از مظفردالدین شاه گرفت.
۲	دکتر محمد مصدق: به پیشنهاد او طرحی را در مجلس به تصویب رساندند که دولت از مذاکره و انعقاد قرارداد با کشورهای خارجی در خصوص نفت ایران بدون تأیید و تصویب مجلس منع می کرد.
۳	احمد قوام(قوام السلطنه): نخست وزیر رژیم پهلوی که قرارداد نفتی شمال را با شوروی امضا کرد.
۴	سادیگف: سفیر شوروی در ایران که با احمد قوام قرارداد نفتی شمال را امضا کرد.
۵	عباسقلی گلشائیان: وزیر دارایی ایران در قرارداد نفتی الحاقی با انگلستان
۶	نویل گس: نماینده شرکت نفت ایران-انگلیس در قرارداد الحاقی
۷	آیت الله سید ابوالقاسم کاشانی: روحانی که سابقه طولانی در مبارزه با استعمار انگلستان داشت، با جدیت تمام از جنبش ملی شدن صنعت نفت حمایت کرد.
۸	سپهبد حاجعلی رزم آرا: نخست وزیر شاه که در قضیه ملی شدن نفت از سیاست انگلستان جانبداری می کرد و با ملی شدن صنعت نفت به شدت مخالف بود.
۹	خلیل طهماسبی: عضو گروه فدائیان اسلام و ضارب رزم آرا که اعدام شد.
۱۰	مهندس مهدی بازرگان: از طرف دولت مصدق به خوزستان فرستاده شد تا مراکز و تأسیسات نفتی را از حوزه اختیار شرکت نفت ایران و انگلیس خارج کند.
۱۱	ژنرال نورمن شوارتسگف: فرمانده آمریکایی در کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ علیه دولت دکتر مصدق
۱۲	کریمت روزولت: مأمور ویژه سازمان سیا در کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ علیه دولت دکتر مصدق
۱۳	فضل الله زاهدی: عامل ایرانی در کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ علیه دولت دکتر مصدق
۱۴	دکتر حسین فاطمی: وزیر خارجه دکتر مصدق که بعد از کودتای ۲۸ مرداد دستگیر و اعدام شد.
۱۵	ریچارد نیکسون: معاون رئیس جمهور آمریکا که در ۱۶ آذر ۱۳۳۲ به ایران سفر کرد و سفرش مورد اعتراض دانشجویان قرار گرفت.
۱۶	احمد قندچی: یکی از دانشجویان دانشکده فنی دانشگاه که در سفر نیکسون به شهادت رسید. (در پاورقی است.)
۱۷	مصطفی بزرگ نیا: یکی از دانشجویان دانشکده فنی دانشگاه که در سفر نیکسون به شهادت رسید. (در پاورقی است.)
۱۸	مهدی شریعت رضوی: یکی از دانشجویان دانشکده فنی دانشگاه که در سفر نیکسون به شهادت رسید. (در پاورقی است.)
	درس ۱۰: انقلاب اسلامی
۱	آیت الله بروجردی: مرجع عالیقدر شیعه که در فروردین ۱۳۴۰ از دنیا رفت.
۲	علی امینی: نخست وزیری رژیم پهلوی که اصلاحات ارضی در سال ۱۳۴۰، در زمان ایشان آغاز شد.

۳	امام خمینی(ره): اولین مرحله فعالیت سیاسی و مبارزه امام خمینی با اعتراض به تصویب نامه انتخابات انجمن های ایالتی و ولایتی آغاز شد. سخنرانی های اعتراضی به عملکرد حکومت پهلوی؛ دستگیر و قیام ۱۵ خرداد ۴۲؛ واکنشی نسبی به تصویب قانون کاپیتولاسیون، تبعید به ترکیه در ۱۳ آبان ۴۳، سپس تبعید به نجف در عراق به مدت ۱۳ سال و نیم و آنگاه به پاریس حدود ۱۰۰ روز
۴	امیرعباس هویدا: پس از ترور حسنعلی منصور توسط محمد بخارایی، به نخست وزیری منصوب شد. ۱۳ سال نخست وزیر ایران بود. مهم ترین اقدامات ایشان در این مدت: - تقویت و تحکیم پایه های اقتدار پهلوی با اقداماتی نمایشی - برگزاری جشن تاج گذاری - برگزاری جشن های دو هزار و پانصد ساله شاهنشاهی - منحل کردن احزاب در ایران - ایجاد حزبی واحد به نام رستاخیز
۵	علامه طباطبایی: از چهره های مبارز فرهنگی علیه رژیم پهلوی در دهه های چهل تا پنجاه
۶	دکتر مفتاح: از چهره های مبارز فرهنگی علیه رژیم پهلوی در دهه های چهل تا پنجاه
۷	آیت الله مطهری: از چهره های مبارز فرهنگی علیه رژیم پهلوی در دهه های چهل تا پنجاه
۸	دکتر با هنر: از چهره های مبارز فرهنگی علیه رژیم پهلوی در دهه های چهل تا پنجاه
۹	دکتر شریعتی: از چهره های مبارز فرهنگی علیه رژیم پهلوی در دهه های چهل تا پنجاه
۱۰	آیت الله طالقانی: از چهره های مبارز فرهنگی علیه رژیم پهلوی در دهه های چهل تا پنجاه
۱۱	آیت الله بهشتی: از چهره های مبارز فرهنگی علیه رژیم پهلوی در دهه های چهل تا پنجاه
۱۲	آیت الله خامنه ای: از چهره های مبارز فرهنگی علیه رژیم پهلوی در دهه های چهل تا پنجاه
۱۳	حسنعلی منصور: نخست وزیر وقت رژیم پهلوی که توسط محمد بخارایی، از اعضای گروه هیئت های مؤتلفه اسلامی ترور شد.
۱۴	محمد بخارایی: ضارب حسنعلی منصور عضو گروه هیئت های مؤتلفه اسلامی که پس از این واقعه، دستگیر و به همراه سه تن از اعضای این گروه اعدام شدند.
۱۵	آیت الله غفاری: از مبارزان علیه شاه که زیر شکنجه به شهادت رسیدند.
۱۶	آیت الله سعیدی: از مبارزان علیه شاه که زیر شکنجه به شهادت رسیدند.
۱۷	جیمی کارتر: بعد از انتخاب در ریاست جمهوری آمریکا، متوجه شد که مردم دنیا از سیاست های خارجی آمریکا تنفر عمومی دارند. او برای کاهش تنفر عمومی از سیاست های آمریکا به شعار دفاع از حقوق بشر متوسل شد.
۱۸	جمشید آموزگار: در راستای فضای باز سیاسی آمریکا و بعد از برکناری هویدا به نخست وزیری انتخاب شد. او مأموریت داشت تا با انتقاد از گذشته، در کشور فضای باز سیاسی ایجاد کند.
۱۹	دکتر علی شریعتی: با برگزاری سخنرانی ها و نگارش کتاب های متعدد نقشی اساسی در طرد اندیشه های مارکسیستی و بیداری نسل جوان و گرایش آنان به اسلام داشت. او بعد از آزادی از زندان به خارج رفت، اما در ۵۶ به طور ناگهانی در لندن در گذشت.
۲۰	سیدمصطفی خمینی: او از لحاظ ذهنی و استعداد علمی، جزء افراد کم نظیر بود و جرئت و جسارتش در مباحث علمی، در کتاب هایش قابل مشاهده است. مرگ ناگهانی او در نجف تلاطم و موجی به وجود آورد و جان تازه ای به مبارزات بخشید و حضرت امام، رحلت او را «از الطاف خفیه الهی برای انقلاب اسلامی» خواند.
۲۱	جعفر شریف امامی: اولین بار در اصفهان حکومت نظامی شد. وقتی این حربه ثمری نداشت. محمدرضا شاه مجبور شد جمشید آموزگار را برکنار و شریف امامی را به نخست وزیری بگمارد. او با شعار آشتی ملی سعی در آرام کردن تظاهرات داشت.
۲۲	ارتشبد غلامرضا ازهاری: پس از سرکوب تظاهرات دانشجویان و دانش آموزان در ۱۳ آبان ۵۶ در مقابل دانشگاه تهران، شاه از هاری نظامی را جانشین شریف امامی کرد تا وی با برقرار کردن حکومت نظامی از سرعت حرکت انقلاب بکاهد.
۲۳	شاهپور بختیار: آخرین نخست وزیر شاه که منصوب آمریکا بود. او به منظور جلوگیری از ایجاد حکومت اسلامی و ممانعت از پیروزی انقلاب اسلامی به نخست وزیری منصوب شده بود.
۲۴	مهندس مهدی بازرگان: در ۱۵ بهمن ۱۳۵۷ به پیشنهاد شورای انقلاب، مهندس بازرگان را به عنوان نخست وزیر دولت موقت انقلاب معرفی و از همه تقاضا کردند که از او حمایت کنند.
۲۵	ژنرال هایزر آمریکایی: قرار بود بعد از ورود امام خمینی به ایران رژیم پهلوی با نظارت او کودتایی نظامی ترتیب دهد و رهبر انقلاب را دستگیر و انقلاب را سرکوب کند

	درس ۱۱: استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی
۱	مهندس مهدی بازرگان: مهم ترین وظایف ایشان به عنوان نخست وزیر موقت؛ - اداره امور کشور - برگزاری همه پرسی تعیین نظام سیاسی جدید - تدوین قانون اساسی - شکل گیری هیئت دولت بر اساس قانون اساسی
۲	ابوالحسن بنی صدر: اولین رئیس جمهور تاریخ ایران
۳	محمدعلی رجایی: اولین نخست وزیری رسمی ایران در دوره ریاست جمهوری بنی صدر
۴	آیت الله طالقانی: اولین نماز جمعه بعد از انقلاب به امامت در ۵ مرداد ۵۸ در تهران برگزار شد.
۵	سپهبد ولی الله قرنی: رئیس ستاد مشترک ارتش، توسط گروهک تروریستی فرقان ترور شد.
۶	استاد مطهری: عضو سرشناس شورای انقلاب و از یاران نزدیک امام خمینی(ره)، توسط گروهک تروریستی فرقان ترور شد.
۷	دکتر مفتاح: از چهرهای فرهنگی انقلاب که توسط گروهک تروریستی فرقان ترور شد.
۸	حاج مهدی عراقی: از چهرهای مبارز انقلاب که توسط گروهک تروریستی فرقان ترور شد.
۹	آیت الله قاضی طباطبایی: از چهرهای مبارز انقلاب که توسط گروهک تروریستی فرقان ترور شد.
۱۰	آیت الله رفسنجانی: از چهرهای مبارز انقلاب که توسط گروهک تروریستی فرقان ترور نافرجام شد.
۱۱	آیت الله ربانی شیرازی: از چهرهای مبارز انقلاب که توسط گروهک تروریستی فرقان ترور نافرجام شد.
۱۲	شهید بهشتی: از مهم ترین شخصیت های انقلابی که به دست گروه مجاهدین خلق(منافقین) ترور شد.
۱۳	شهید دستغیب: از مهم ترین شخصیت های انقلابی که به دست گروه مجاهدین خلق(منافقین) ترور شد.
۱۴	شهید رجایی: رئیس جمهور و از مهم ترین شخصیت های انقلابی که به دست گروه مجاهدین خلق(منافقین) ترور شد.
۱۵	شهید باهنر: نخست وزیر و از مهم ترین شخصیت های انقلابی که به دست گروه مجاهدین خلق(منافقین) ترور شد.
۱۶	محمد منتظر قائم: فرمانده سپاه یزد که بعد از حادثه طبس و در بمباران هواپیماهای ایران به شهادت رسید.(در باورقی)
۱۷	صدام حسین: از افسران ارتش شاهنشاهی برای انجام کودتای نوژه(سازمان نقاب) در کنار سازمان سیا حمایت می کرد.
۱۸	بنی صدر: امام علاوه بر تنفیذ حکم ریاست جمهوری، فرماندهی کل قوا و ریاست شورای انقلاب را نیز به او واگذار کرد. اما او روز به روز از خط امام فاصله گرفت و سازمان مجاهدین خلق نزدیک شد. به دلیل این که سپاه پاسداران را در جنگ در تنگنای مالی و تسلیحاتی قرار داد و زمینه سقوط خرمشهر را فراهم آورد. از فرماندهی کل قوا برکنار و سپس توسط مجلس از ریاست جمهوری هم عزل گردید.
۱۹	محمد علی رجایی: دومین رئیس جمهور انقلاب که بعد از کمتر از یک ماه توسط منافقین ترور و به شهادت رسید.
۲۰	محمدجواد باهنر: دومین نخست وزیر رسمی انقلاب که بعد از کمتر از یک ماه توسط منافقین ترور و به شهادت رسید.
۲۱	آیت الله مهدوی کنی: بعد از شهادت رجایی و باهنر به ریاست هیئت دولت برگزیده شد تا در اداره امور کشور و جنگ وقفه ای به وجود نیاید.
۲۲	آیت الله سید علی خامنه ای: سومین و چهارمین رئیس جمهور ایران، ایشان اولین رئیس جمهور دو دوره متوالی است. اما بعد از ارتحال امام در سال ۶۸ توسط مجلس خبرگان به عنوان رهبر انقلاب انتخاب شد.
۲۳	میرحسین موسوی: نخست وزیر دوره ریاست جمهوری آیت الله خامنه ای
۲۴	امام خمینی: در شامگاه ۱۳ خرداد ۱۳۶۸ بعد از یک دوره بیماری در ۸۷ سالگی از دنیا رفتند.
۲۵	سید احمد خمینی: خبر ارتحال حضرت امام را یادگار گرامی ایشان به اطلاع مردم ایران و جهان رساند.
	درس ۱۲: جنگ تحمیلی و دفاع مقدس
۱	صدام حسین: معاون رئیس جمهور وقت عراق که در سال ۱۳۵۴ قرارداد الجزایر را با محمدرضا شاه امضا کرد. اما بعد از انقلاب و در زمان ریاست جمهوری ایشان، این قرارداد را نقض و در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ به ایران حمله کرد.
۲	دکتر مصطفی چمران: فرمانده نیروهای ستاد جنگ های نامنظم
۳	شهیدعباس دوران: خلبان شهید و از نخستین شهدای نیروی هوایی ارتش(بیشتر بدانید)

۴	شهید ابراهیم همتی: فرمانده ناوچه پیکان در عملیات مروارید (زیر عکس)
۵	فرنگیس حیدرپور: شیرزن اهل گیلان غرب که با تبر، یک سرباز بعثی را کشت و دیگری را اسیر کرد.
۶	امام خمینی: بعد از عزل بنی صدر فرماندهی کل قوا را برعهده گرفت.
۷	شهید سید علی صیاد شیرازی: اسمش در زیر عکس آمده است.
۸	سردار شهید حسن باقری: اسمش در زیر عکس آمده است.
۹	سردار شهید حسن شاطری: (شهادت: ۱۳۹۱ لبنان) اسمش در زیر عکس آمده است.
۱۰	سردار شهید حسین همدانی: (شهادت: ۱۳۹۶ حلب سوریه) اسمش در زیر عکس آمده است.
۱۱	سردار شهید حسین خرازی: فرمانده لشکر ۱۴ امام حسین (شهادت: ۸ اسفند ۱۳۶۵ شلمچه) اسمش در زیر عکس آمده است.
۱۲	سردار شهید احمد کاظمی: فرمانده لشکر ۸ نجف اشرف (شهادت: دی ۱۳۸۴ سانحه هوایی) اسمش در زیر عکس آمده است.
۱۳	سردار شهید قاسم سلیمانی: فرمانده سپاه قدس؛ اسمش در یک توضیح آمده است.
۱۴	حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی: رئیس جمهور وقت که صدام به ایشان نامه نوشت و قرارداد الجزایر را به رسمیت شناخت.
	« و من ... التوفیق - مهدی رضا خادملو »